

[Dohrmann]

strømninger – især her i folketinget, hvor vi plejer at være langt foran alle andre, hvad det angår – at man ligesom skal prøve på at være med på noderne. Det at sidde ude på trapperne her, hvor der jo er godt med journalister, og ryge hash og puste røgen op i hovedet på andre – jeg tror endda, det var ovre foran justitsministeriets kontor, det foregik – var altså noget, der var vældig populært, og det var ligesom noget, man spillede på. Jeg mener bare, det har været forkert af hr. Tastesen og andre, at de har gjort den slags ting. Det har ligesom trukket det hele ned på et niveau, hvor det så ud, som om det var ganske ufarligt.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg må henstille til hr. Dohrmann, at han holder sig til sandheden, når han taler her fra folketingets talerstol. Ellers må han komme og påvise, hvornår jeg nogen sinde har sagt, at det at ryge en pibe hash er fuldstændig uskyldigt, for det har jeg aldrig nogen sinde sagt. Jeg har ikke engang sagt noget sådant om alkohol.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg konstaterer blot, at hr. Dohrmann er en debattør af den slags, der pådutter folk udtalelser, de aldrig er kommet med, og som, når han bliver gjort opmærksom på det, end ikke finder anledning til at beklage det. Men jeg noterer det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning mod nedlæggelse af landpolitistillinger [af Pilgaard Andersen (FP) m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 46. Fremsat 16/11 78).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til at give en kortfattet redegørelse om landpolitiets forhold.

Landpolitiet er jo ikke nogen ny foreteelse i dansk politi, men tværtimod politienheder, som kendes langt tilbage i tiden, da politiets opgaver henhørte under den kommunale forvaltning. Da vi i slutningen af 1930'erne fik enhedspolitiet, blev landpolitiet bevaret, idet man også fra central side erkendte, at netop denne form for polititjeneste var et egnet instrument til løsning af lokalsamfundets mangeartede politimæssige problemer.

Landpolitiordningen var og er, som selve betegnelsen antyder, tæt forbundet med de lokale samfund. Som en naturlig konsekvens heraf ville ændringer i lokalsamfundenes befolkningsunderlag kunne medføre, at man med mellemrum tager spørgsmålet om landpolitiordningerne op til overvejelse. Allerede fra midten af 1950'erne blev det således nødvendigt at oprette nogle og nedlægge andre landpolitidistrikter.

Landpolitiets forhold har inden for de senere år været gjort til genstand for overvejelser i sagkyndige udvalg. Således gav i 1960 et sådant udvalg udtryk for, at man fandt rigspolitechefens hidtidige administration af landpolitiordningen tilfredsstillende. I 1971 gav politiets strukturudvalg udtryk for den principielle opfattelse, at det af hensyn til betjeningen af befolkningen i vidt omfang ville være nødvendigt at opretholde landpolitiordningen. Men udvalget pegede dog på, at overflytningen af patruljetjenesten og visse dele af udrykningstjenesten samt visse sagsbehandlende funktioner til politikredsenes hovedstationer ville fritage personalet i landdistrikterne for en del af deres hidtidige arbejdsopgaver. Disse forhold sammenholdt med et udtalt ønske om en styrkelse af be-

[Justitsministeren]

redskabet ved hovedstationerne måtte efter udvalgets opfattelse logisk set føre, til, at enkelte landpolitidistrikter måtte nedlægges i forbindelse med gennemførelse af politikredsreformen i 1973.

Efter folketingets vedtagelse af loven om politikredsreformen blev de anførte synspunkter om landpolitiet lagt til grund ved justitsministeriets og rigspolitichefens gennemførelse af politikredsreformen i praksis. Rigspolitichefen gennemgik, som det vil være almindeligt kendt, samtlige landets politikredse med henblik på den kommende tildelelse af personale. I samme forbindelse blev der optaget forhandling med politikredsenes vedrørende landpolitiet, og der blev truffet foreløbig beslutning om nedlæggelse af et mindre antal landpolitistillinger. Af hensyn til personalet i de berørte stillinger blev det aftalt, at beslutningerne først skulle effektueres ved ledighed i stillingerne. Rigspolitichefen har dog administreret beslutningerne således, at der ved ledighed i landpolitibembederne er blevet optaget forhandling om landpolitidistriktets fremtid.

Det er disse hovedprincipper, som siden 1973 har været lagt til grund for såvel justitsministeriets som rigspolitichefens afgørelser om landpolitidistrikter.

Når man skal vurdere landpolitikets fremtid, vil det være nødvendigt at tage hensyn til arbejdstilrettelæggelsen og arbejdsopgaverne for landpolitiet. Tidligere var det sådan, at man groft sagt kunne sige, at landpolititjenestemanden var på vagt døgnet rundt ofte bi-stået af sin ægtefælle.

Disse forhold gælder ikke mere, og det er bestemt heller ikke mit ønske, at vi skulle bringe landpolitifamilierne tilbage til disse efter nutidens vurdering uacceptable forhold. Men vi må se i øjnene, at en landpolititjenestemand i dag ikke har mulighed for at yde befolkningen den samme politimæssige service, som tidligere tiders landbetjente ydede.

Hvad angår landpolitikets arbejdsopgaver, skal jeg kort nævne, at politiet efter gennemførelsen af politikredsreformen er blevet fritaget for en række såkaldte ikke-politimæssige opgaver, som i et vist omfang er blevet overført til kommunal forvaltning; en del af disse opgaver blev netop før i tiden varetaget af landpolitiet.

Det er disse ændringer i tjenestetiderne og arbejdsopgavernes mængde, som har gjort

det nødvendigt, at man ved ledighed i en landpolitistilling har taget spørgsmålet om distriktets fremtid op til overvejelse. I disse overvejelser har naturligvis også indgået distriktets befolkningsunderlag, men også en samlet vurdering af politikredsenes ordenspolitimæssige betjening. Forholdet er jo det, at vi ikke i politiet har uanede personaleresourcer. Ofte har valget derfor stået imellem at nedlægge et landdistrikt og dermed følgende styrkelse af hovedstationen eller en bevarelse af landdistriktet med deraf følgende svækkelse af beredskabet ved hovedstationen. I en del tilfælde er vurderingen sluttet med en styrkelse af hovedstationen, idet man har erkendt, at man herved opnår den bedste politimæssige betjening af hele politikredsenes område. Det hænger sammen med det, jeg tidligere nævnte om tjenestetiderne i landpolitiet.

I overvejelserne om oprettelse eller nedlæggelse af landpolitidistrikter kan tillige indgå overvejelser om, hvorvidt man på anden måde har mulighed for at sikre de mindre lokalsamfund en tilfredsstillende politimæssig betjening. Som eksempler på nærhedspolitiet, hvis jeg må bruge det udtryk, kan jeg nævne distriktspolitiet, som vi nu har i et antal på knap 250. Jeg kan også nævne, at man i visse kommuner har etableret en ordning, hvorefter en polititjenestemand på bestemte dage om ugen kan træffes f. eks. på kommunens administrationskontor, hvorfra befolkningen kan få en lokal politimæssig betjening.

Det er efter min opfattelse sådanne overvejelser, man må gøre sig, når der skal træffes afgørelser om oprettelse eller nedlæggelse af landpolitidistrikter.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at landpolitiet eller andre former for nærpolti er et egnet instrument til sikring af en forsvarlig politimæssig dækning af de lokale samfund. Man sikrer sig herved en tæt forbindelse mellem politiet og befolkningen, en forbindelse og et samarbejde, som kan være til gensidig gavn for alle parter.

Spørgsmålet om oprettelse eller nedlæggelse af landpolitistillinger er efter min opfattelse netop afgørelser, som bedst kan træffes i de lokale samfund. En sådan drøftelse kan naturligt finde sted i lokalnævnene, hvor både kommunerne er repræsenterede og også politiet igennem politimesteren.

[Justitsministeren]

Jeg kan som min principielle holdning erklære, at jeg ikke vil gå ind for nedlæggelse af landpolitidistrikter, medmindre jeg får en enig indstilling fra et stort flertal af de kommunale repræsentanter i lokalnævnene.

Blendstrup (S):

Der hersker ingen tvivl om, at landpolitiet har udfyldt en vigtig mission i vort samfund i en meget lang tid tilbage. Det må være lige så klart, at den opgave, som landbetjenten har løst, også vil være at finde i en årrække fremover. Spørgsmålet er måske snarere: hvordan?

Socialdemokratiet ønsker naturligvis at medvirke til, at denne opgave løses på en for befolkningen betryggende måde. Vi har intet principielt ønske om at nedlægge én eneste landbetjentstilling. Jeg kunne måske i den forbindelse lige minde om den udvidelse af de økonomiske rammer, der er foreslået i finanslovforslaget. Men vi ser gerne en ordning, som er tilpasset de lokale behov og ønsker om den politimæssige service.

Vi må erkende, at antallet af landbetjentstillinger de senere år har vist en vigende tendens. Dette skyldes, så vidt jeg kan se, særlig tre forhold. For det første, at en del af landbetjentstillingerne fra tidligere tid har været placeret i typiske forstæder, som med udviklingen efterhånden er vokset sammen med byerne, hvorved der også er skabt en naturlig politimæssig sammenhæng.

For det andet er en række ikke-politimæssige opgaver af administrativ karakter ikke længere tillagt landbetjenten, men er i dag henlagt under den kommunale administration.

Endelig er for det tredje landdistrikterne ændret, senest ved landdistriktsreformen i 1973, hvorved disse er blevet søgt tilpasset de nye kommunegrænser, og dermed er de blevet større og færre.

Må jeg til slut sige, at jeg var glad for at høre justitsministerens sidste bemærkninger, med hvilke jeg kan erklære mig fuldstændig enig, nemlig at spørgsmålet om oprettelse eller nedlæggelse af landpolitistillinger er afgørelser, der bedst kan træffes i det lokale samfund under en drøftelse med det lokale politinævn.

Knud Lind (FP):

Der har i de senere år været en udbredt tendens til at nedlægge de egentlige landpolitistillinger eller omdanne dem til såkaldte sagsbehandlerstillinger. I begge tilfælde mister landbefolkningen den nære kontakt med politiet, og det giver samtidig en utryghed hos landbefolkningen, som i mange tilfælde føler sig uden retsbeskyttelse, når landbetjentstillingen enten helt er nedlagt eller omdannet til en sagsbehandlerstilling med en kontortid fra kl. 10-12. Det er et spørgsmål, om landsbysamfundet er blevet svigtet i politimæssig henseende. Den berømte automatiske telefonsvarer lever skam i bedste velgående inden for politiet.

Man har ellers på så mange andre områder decentraliseret og forsøgt at lægge serviceydelsene ud i det lille samfund. Dette har ikke været tilfældet med hensyn til landbetjentstillingerne, hvor man har centraliseret, hvilket har bevirket, at befolkningen i landområderne er blevet fremmedgjort over for politiet og svigtet.

Vi ved i dag, at aldersgrænsen for kriminalitet er blevet lavere, og derfor har landbetjenten stadig væk en stor forebyggende mission.

Det er mit indtryk, at hele landbetjentordningen bør tages op til revision, så den kan komme til at tjene befolkningen efter hensigten. Hvis man fortsætter centraliseringen og nedlæggelserne af landbetjentstillingerne, vil kriminaliteten stige i landdistrikterne, som i disse år udbygges, og det, man tror man sparer ved at nedlægge en landpolitistilling, sætter man til ved kriminalpolitiets opklaringsarbejde.

De store afstande i en politikreds har også betydning rent præventivt, idet politipatruljerne ikke kan være alle steder på én gang. Ved en centralisering mister politiet kendskabet til lovovertræderne, og befolkningen lever i en utryg tilstand, som nærmer sig den retsløse.

Patruljeringerne bliver af naturlige årsager i en politikreds lagt i byområderne; der kan derfor blive lang afstand til de små samfund, og det kan vare meget længe, inden hjælpen når frem. Jeg håber, at forslaget vil få en positiv og velvillig udvalgsbehandling.

Mette Madsen (V):

[Mette Madsen]

At styrke nærpolitiet har altid været en sag, venstre er gået stærkt ind for, og derfor er vi meget enige i sigtet med fremskridtspartiets forslag, men vi er ikke enige i, at en sådan styrkelse skal ske ved en lovfæstelse, og derfor må vi afvise forslaget. Det bør, som ministeren var inde på, afgøres ude i lokal-samfundene, om en landpolitistilling skal nedlægges eller ej.

Jeg vil gerne takke ministeren for redegørelsen for den strukturændring, der siden 1930'erne, men stærkest siden 1973 har fundet sted med hensyn til politiet og især landpolitiet. De gode gamle dage med hele landbetjentfamilien på vagt døgnet rundt er desværre forbi sammen med så meget andet, men samtidig må vi erkende, at også mange af de opgaver, der dengang påhvilede landbetjenten, er lagt over i kommunal regie. Det var måske det, man aldrig skulle være begyndt på, for det har givet medført et behov for nyansættelser i kommunerne, arbejdet skal jo gøres.

Det er nok utopi at tro, at dette kan laves om, men jeg synes, vi skal hæfte os ved de to store plusser, der var i ministerens redegørelse. Dels at man ikke nedlægger en landpolitistilling, uden at et overvældende flertal af lokalnævnet går ind for det, dels at distriktsbetjentordningen i løbet af de sidste få år er udbygget, så den i dag tæller 250 mand m/k. Jeg synes, vi i udvalget skal se på, hvordan denne ordning virker, og om den eventuelt skal udbygges yderligere.

Ministeren sagde ikke i sin redegørelse, men jeg mener at kunne uddrage af redegørelsen, at hovedpolitistationen og de derfra udfarende politipatruljer i takt med nedlæggelserne af landpolitistillingerne er blevet styrket, så hvor man i gamle dage ved opkald til landbetjenten fik én mand til åstedet eller urocenteret, bringer politipatruljen nu altid mindst 2 mand. Jeg vil godt i den forbindelse stille et spørgsmål til ordføreren for forslagsstillerne. Der står i allersidste afsnit af bemærkningerne, at forslaget ikke indebærer forøgelse af budgettet eller den samlede mandskabsstyrke, idet forslaget alene tænkes at indebære en omrokering af mandskabsstyrken. Betyder det, at man, samtidig med at man vil styrke landpolitiet, ser i øjnene og accepterer, at man så svækker hovedpolitistationerne og deres bemanning? Og når der står, at det ikke indebærer en forøgelse af

budgettet, vil det så sige, at fremskridtspartiet ikke vil stemme for den forøgelse af bevillingerne til politiet, som fremgår af finanslovsforslaget?

Jeg sagde i begyndelsen af min tale, at venstre altid går ind for at styrke nærpolitiet. Venstre er jo i det hele taget gået ind for at styrke politiet, og jeg vil gerne henvise til den udtalelse, vi udsendte fra vores sommermøde i Skagen om, at der burde stilles flere midler til rådighed for politiet. Disse tanker har, som det fremgår af finanslovsforslaget, glædeligvis vundet genklang og støtte hos socialdemokratiet.

Det er klart, at når man ikke har, som ministeren siger, uanede ressourcer, må der et valg og en prioritering til, når styrken skal fordeles, og her vil jeg gerne benytte lejligheden til at henlede ministerens opmærksomhed på problemerne i sommerlandet. Når en lille landlig by fra den ene dag til den anden stiger fra 800 til 40.000 indbyggere, opstår der et overvældende behov for politimæssig dækning.

Jeg har selv for mange år siden rejst problemet over for daværende justitsminister K. Axel Nielsen, og siden har såvel justitsministre som politimestre vist forståelse for problemet. Desværre er behovet dog altid løbet forud for forøgelsen af politistyrken, og problemet er fortsat meget stort.

Så vil jeg gerne til sidst have lov til at komme med et lille hjertesuk. Jeg fatter ikke, og jeg beklager dybt, at man afskaffede søgnefogderne. De var altid i nærheden, de stillede ikke urimelige krav om honorar, og de havde et kendskab til befolkningen, som var uvurderligt, når en situation skulle klares med mindst mulig ståhej.

Annelise Gotfredsen (KF):

Det konservative folkepartis indstilling til en styrkelse af politiet er nok velkendt, hvad enten det gælder betjente – mere politi på gaderne – eller det gælder støtte til fængselspersonale. Vi har derfor sympati for fremskridtspartiets forslag om et stop for nedlæggelse af landbetjentstillingerne.

Vi er klar over, at formålet med nedlæggelsen har været at skaffe flere folk til patruljering, og denne patruljering ønsker vi naturligvis ikke forringet. Livet på landet er, som fru Mette Madsen sagde, anderledes nu.

[Annelise Gottfredsen]

Bl. a. er der behov for opsyn med store sommerhusområder, der er ubeboede i lange perioder.

Det vil nok være en overromantisering at tro, at man i dag kan skabe en slags »panser-basse«, som man kendte det før i tiden, men en nærmere tilknytning til et bestemt område og dermed kontakt til den derboende befolkningsgruppe vil efter vor mening være af præventiv betydning; det vil skabe en bedre forståelse for politiets arbejde og dermed skabe grundlaget for et godt samarbejde og et godt forhold mellem politi og borgere. Vi har da også selv i vort ændringsforslag til finanslovsforslaget foreslået, at landbetjentstillingerne opretholdes i videre omfang. Vi beklager, at landbetjentstillingerne i de senere år har haft en vigende tendens. Det kan der gives mange grunde til, men vi finder det som sagt betænkeligt, og vi tilslutter os fremskridtspartiets ønsker om at bevare landpolitistillingerne. Den bedste måde hertil kan vi så diskutere i udvalget.

Bodil Liventhal (CD):

Centrum-demokraterne finder, at fremskridtspartiet her har fremdraget et problem, der føles meget stort ude i landet. Mange steder føler borgerne sig utrygge og dårligt betjent i politimæssig henseende. Vi er derfor i centrum-demokraterne helt enige i, at man bør gennemføre tidligere tiders struktur med landpolitistillinger.

Derimod må vi naturligvis afvise fremskridtspartiets bemærkninger om, at det forudsættes, at der ikke sker en udvidelse af styrken. Centrum-demokraterne stiller som flere andre partier ændringsforslag til finanslovsforslaget om øgede bevillinger på 20 mill. kr. til forøgelse af mandsskabsstyrken. Disse millioner ser vi gerne anvendt til at fremme fremskridtspartiets forslag.

Tove Jørgensen (DKP):

DKP er for en gangs skyld enig i et forslag, der er fremsat af fremskridtspartiet. Vi har især bemærket, at forslagsstillerne i bemærkningerne forudsætter, at forslaget ikke indebærer forøgelse af budgettet eller den samlede mandsskabsstyrke, idet forslaget alene tænkes at indebære en omrokering af mandsskabsstyrken.

Over for justitsministerens redegørelse for det historiske forløb i udviklingen af landpolitistillinger må jeg konstatere, at det ikke nødvendigvis er alle forandringer, der er ensbetydende med fremskridt, og det mente ministeren åbenbart heller ikke. Ministeren sagde, at hun ville lade lokalsamfundet få stor indflydelse på, om der skal nedlægges eller oprettes landpolitistillinger, men at det, der er i vejen, er, at der mangler tilstrækkelige ressourcer i politiet. Vi er ikke helt overbevist om i DKP, at det er det, der er tilfældet, men vi finder det rigtigt, at der gives landbefolkningen det servicetilbud, der ligger i en landpolitistilling.

Må jeg foreslå ministeren at se lidt på lønnslisten til politiets efterretningstjeneste. Det er ikke, fordi jeg mener, man skal overføre personel – fri os for det – fra efterretningstjenesten til landpolitiet, men det kunne være, der var nogle økonomiske ressourcer der, som kunne anvendes til fordel for befolkningen i stedet for det modsatte.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Justitsministeren har allerede sagt en del om dette forslag til folketingsbeslutning, og jeg vil om justitsministerens udtalelser kun sige, at beskrivelsen af følgerne af ændringerne i vort samfund kan vi kun tage til efterretning og så henstille, at man i fremtiden er meget omhyggelig i overvejelserne om nedlæggelse af landpolitistillinger. Det forstår jeg også at man vil være.

Jeg vender mig derefter til selve forslaget til folketingsbeslutning imod nedlæggelse af landpolitistillinger, som øjensynlig bygger på to sæt af forudsætninger. Det ene sæt forudsætninger drejer sig om den service, landpolitibetjentene tidligere har givet landbefolkningen. Man konstaterer, at man ved at nedlægge landpolitibetjentstillinger har mistet kontakten til befolkningen i landdistrikterne og politiet er blevet fremmedgjort. Det var det ene sæt forudsætninger.

Det andet sæt af forudsætninger er, at man ønsker en reel patruljering i landdistrikterne. Det første sæt af forudsætninger for fremsættelsen synes jeg rammer noget værdifuldt. Der er ingen tvivl om, at den udvikling, som er sket som følge af ændringerne i befolkningen og befolkningens ønsker om bopæl, har medført, at der er dårligere kon-

[Bernhard Baunsgaard]

takt mellem politi og landbefolkning, og at der er et lavere serviceniveau. Jeg vil derfor spørge justitsministeren, om ikke det var værd at overveje, for at genetablere denne bedre service, denne bedre betjening af landdistrikterne og dermed en bedre kontakt, at afprøve det, som man i England har været inde på. Der har man jo de samme problemer, idet man også er nødt til at nedlægge landpolitibetjentstillinger, men man har så valgt at lave en helt ny serviceordning for landbefolkningen. Ligesom man har en bogbil, der kører rundt til de dele af en kommune, der ikke er stor nok til at have et bibliotek eller en biblioteksafdeling, kunne man godt forestille sig – og det har englænderne prøvet – at man sender en bil med en politibetjent rundt, der på en bestemt dag er nogle timer i en bestemt landsby. Englændernes erfaringer med dette er, så vidt jeg ved, gode. Det er lykkedes at genetablere et nært samarbejdsforhold mellem politi og landbefolkning, der den dag om måneden kommer med problemerne og får klaret dem på stedet. Som første led i dette ville det vel være rimeligt at bede justitsministeren om at fremskaffe materiale fra England om, hvordan erfaringerne har været, og hvordan denne ordning nærmere har været etableret. Jeg håber da, at ministeren i første omgang vil fremskaffe materiale herom, og så kunne vi bagefter se, om ikke vi kunne gøre det samme.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti er enig med fremskridtspartiet i intentionerne i det forslag, der er fremsat, og vi vil gerne sige tak til fremskridtspartiet, fordi det har givet os anledning til at se på problemet omkring landbetjentene.

Jeg vil også gerne sige tak til justitsministeren for den redegørelse, vi har fået i dag. Det er jo rigtigt, som det blev sagt, at det er svært at placere skylden for den udvikling, der er sket. Dels forandrer samfundet sig hele tiden, dels må vi være klar over, at for få år tilbage var der i hvert fald i befolkningen og i folketinget en tendens til, at alt skulle gøres større, hvorimod vi i dag må sige, at det går i den modsatte retning. Vi bliver mere og mere klar over, hvilken værdi der ligger i nærsamfundet, hvis jeg må sige det sådan, og det vil også give anledning til, at der

vil komme en anden udvikling, og at kravene vil ændre sig også til politiet. Det er også rigtigt, som det er blevet fremhævet, at selv om vi får sikret landbetjente, har vi dermed ikke sikret, at der hele tiden er nogen, man kan henvende sig til, for man kan jo ikke forlange vagt hele døgnet rundt, når der kun er én.

Jeg mener, at det, vi skal se på i retsudvalget, er, hvordan vi sikrer – som det også er blevet nævnt tidligere – dels at der er en landbetjent, man kan henvende sig til om alle de ting, som man nu ønsker at tale med en betjent om, dels at befolkningen i alle områder kan føle sig tryk ved at vide, at det, hvis der sker et eller andet, er muligt i løbet af forholdsvis kort tid at få hjælp, at der ikke skal gå halve timer eller mere.

Kristeligt folkeparti mener ikke, at vi kan klare dette uden at stille penge til rådighed. Der har måske været en vis tendens til, at man er bange for, at politiet skal blive stærkere, man er bange for politistat og alle mulige andre ting. Det er jo slet ikke det, der er tale om. Vi mener, at politiets fornemste og vigtigste opgave er at hindre forbrydelser i at ske og at være med til at gøre befolkningen tryk. Den præventive virkning lægger vi umådelig stor vægt på, og derfor finder vi, at vi ikke kommer uden om, at det koster penge, og at det haster. Vi ved, at det tager flere år at uddanne nye politifolk, så jeg håber, at vi kan blive enige herinde. Efter den debat, vi har haft i dag, tror jeg, der kan blive et flertal for at forøge bevillingerne, og vi må så i retsudvalget se på, hvordan vi bedst sikrer alle dele af befolkningen.

Alice Hedegaard (DR):

Dette må være en stor dag i fremskridtspartiets historie. Jeg vil gerne med i historiekvningen og kan tilslutte mig.

I betragtning af alle smukke ord om og hensigter med det nære samfund, så virker det helt forkert, at man fjerner politiet fra dette nære samfund. Man kunne forleden dag læse om et overfald, der var begået i Nykøbing Mors. Det nærmeste politi var at finde i Hjørring, og da det endda åbenbart misforstod situationen, varede det flere dage, før det interesserede sig for sagen. Noget sådant ville måske ikke være sket, hvis der havde været et nærmere sted at henvende sig, så

[Alice Hedegaard]

retsforbundet kan helt tilslutte sig fremskridtspartiets ønsker om at bevare og måske endog udvide landpolitistillingerne.

Vi har til gengæld intet imod, at det indebærer en forøgelse af udgifterne til politilønningerne. Vi vil regne det for en nødvendighed, da man helt givet ikke kan omrokere styrken; så stor er styrken næppe. Dette skal ikke forstås sådan, at vi ønsker mere politi for enhver pris, men vi ønsker, at styrken er af en størrelse, der kan beskytte borgerne bedst muligt, også dem, der bor i de mindre provinsbyer.

Pilgaard Andersen (FP):

Først vil jeg gerne takke for de positive ting, der er blevet sagt om vores forslag om at stoppe for nedlæggelse af landpolitistillinger. Det er ikke hver dag, at fremskridtspartiet opnår at få så stor en tilslutning.

Når vi fremdrager disse problemer, er det ud fra forskellige betragtninger. Dels ønsker vi at styrke det lokale samfund, dels kan konsekvensen af, at vi nedlægger landpolitiet blive mere kriminalitet og vold på landet. Politiet har nogle steder omkring 30-40 km at køre, inden de kan være til stede. Det er noget af det, vi ønsker at sætte en stopper for.

Vi ved også, at der fra mange kommuner har været rejst kritik af nedlæggelserne, når de er foregået. Nedlæggelserne er jo foregået efter det, vi kalder salamimetoden. Man nedlægger en politikreds måske i den nordlige del, og næste gang nedlægger man én i den sydlige del. Derved er der ikke særlig stor kontakt mellem de kommuner, der er udsat for disse ting.

Jeg kan da sige til oplysning, at dengang chefen for rigspolitiet tiltrådte, var der 273 landpolitistillinger. Nu er der 145 tilbage. Ved et spørgsmål til justitsministeren for 1½ måned siden fik jeg bekræftet, at der ikke var planer om at nedlægge yderligere landpolitistillinger. Men hvis man så læser i Politibladet fra den 8. maj, ser man, at der står, at der er planer om at nedlægge 26, der er på listen. Det er ikke rigtig i overensstemmelse med, at der ikke skal nedlægges nogen i den kommende tid.

Det er også fremdraget, at politiet er et serviceorgan, og det er jeg da enig i. Der er en lang række attester, der skal udfyldes af

politiet, og det er nemmere at gå til landpolitiet, fordi han er i umiddelbar nærhed.

Det er et af områderne, men vi kan ikke nøjes med en kontortid på rådhuset, hvor politiet kan træffes. Det mener jeg ikke løser problemerne. Politiet skal kontrollere landområderne og de små bysamfund, og så vil jeg da gerne gøre opmærksom på, at politiet har noget, der kaldes ukontrollabel tjeneste. Det vil sige, at politiet også har muligheder for at komme på tidspunkter, hvor man ikke forventer det. Det virker mod vold og andre ting. Man kunne også forestille sig, at landbetjenten havde et samarbejde med nabolandbetjenten og derved kunne foretage det, man kalder en mobil kørsel rundt i de forskellige kommuner.

Jeg vil da også gøre opmærksom på, at landpolitiet har 12.000 km, som de får betaling for at køre i deres egen bil. De kilometer bliver efter min erfaring ikke nær brugt, og derfor kunne man forestille sig denne samordning med nabokommunen, så man kunne være en slags uropatrulje, der har det nære kendskab.

Når man kommer ind på det forebyggende, har det også meget, meget stor betydning, at landpolitiet kender det lokale samfund og kender de forskellige mennesker. Det gælder også ved opklaringen af kriminaliteten. Hovedstationen kan henvende sig til lokalpolitiet og spørge: har I nogen med det udseende? Har I nogen med måske de tendenser? I mange tilfælde er det de samme klienter, der kommer tilbage. Jeg synes også, det er betragtninger, der er vigtige, når vi taler om at bevare landpolitiet.

Jeg er meget tilfreds med, at vi ligesom skal have dette udbytte under udvalgsbehandlingen og derved få nøje drøftet, hvordan vi skal sikre landpolitiet. Jeg er enig med justitsministeren i, at det er en afgørelse, der skal træffes i det lokale samfund.

Så er der bare spørgsmålet om, hvilken indflydelse lokale samfund får på denne afgørelse. Mig bekendt har der i hvert fald i de distrikter, der er blevet nedlagt, været meget store protester mod nedlæggelsen. Vi skal ligesom sikre os: hvad er det for nogle beslutninger, hvad er det for nogle afgørelser, hvordan er enigheden? Jeg forstod på justitsministeren, at hun ikke ville give tilladelse til nedlæggelse, hvis ikke der var enighed. Det

[Pilgaard Andersen]

er selvfølgelig en af de ting, vi kan få bekræftet under udvalgsbehandlingen.

Så har det været nævnt, at der i vores bemærkninger står, at dette forslag ikke medfører øgede politimæssige styrker. Jeg kan sige til oplysning, at fremskridtspartiet på finanslovsforslaget har afsat 25 mill. kr. mere til politiet for at sikre en bedre politimæssig dækning ude i landdistrikterne, hvorved man kan modvirke de tendenser til vold og andre ting, som vores samfund desværre er vidne til i nutiden. Det er nogle af de ting, vi lige som skal tage fat om i begyndelsen; vi skal ikke lade det florere.

Jeg må sige, at de fleste af ordførerne har været positivt indstillet over for forslaget. Hr. Bernhard Baunsgaard var inde på spørgsmålet om en politibus. Jeg forstår nu ikke rigtig hr. Bernhard Baunsgaard. Jeg tror, han har misforstået vores hensigter. Jeg kan ikke rigtig se, at sådan en politibus på nogen som helst måde kan sikre mod den vold, der flourer ude i de små landsbysamfund.

Selvfulgelig skal der også være muligheder for at få udfyldt attester osv. Politiet skal også være et serviceorgan for den lokale befolkning, men hensigten med forslaget er mere at forebygge kriminaliteten.

Jeg kan forstå, at CD har afsat 20 mill. kr. til styrkelse af politiet, og det kan vi ikke andet end være tilfredse med. Der var nogle forskellige nuancer i opfattelsen, som vi skal se på, men det er i hvert fald mit indtryk, at vi måske kan finde en fornuftig løsning på problemet under udvalgsbehandlingen. Det ser vi hen til, og jeg vil endnu en gang takke for de positive indlæg, der er kommet.

Knud Lind (FP):

Justitsministeren nævnede, at man selvfølgelig skulle følge befolkningens og kommunernes ønsker angående nedlæggelse af landbetjentstillinger. Derom kan jeg oplyse, at i Køge nedlagde man en landbetjentstilling i Fakse Ladeplads med et pennestrøg uden at spørge nogen, og derefter gjorde man landbetjenten i Rønnede og Fakse til landbetjentsagsbehandler. I Store-Heddinge taler man nu om at nedlægge den ene landbetjentstilling helt og ændre den anden til ren sagsbehandlerstilling, på tværs af befolkningens ønsker. Jeg ved ikke, hvor langt man er kommet med det.

En taler spurgte om økonomien, og derom kan jeg sige, at i hver politikreds er landbetjenten indregnet i hele politikredsens normativ. Det vil sige, at styrkeforholdet i politikredsen som helhed forbliver det samme, og dermed forbliver udgifterne også de samme.

Jeg må give det radikale medlem en smule ret. Der skal ske nogle ændringer, og noget af det, jeg mener bør ændres, er, at der bør være en kontortid for landbetjenten. Desuden bør der være nogle fælles patruljer mellem landbetjentene i tilstødende kommuner, idet én landbetjent er ingen betjent. Det kunne eventuelt suppleres med, at man havde en bedre træning af de forsvarshunde, der stilles til rådighed for landbetjentene ude omkring.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Der blev stillet det direkte spørgsmål til mig af hr. Bernhard Baunsgaard, om jeg ville sørge for, at udvalget fik noget materiale, der kunne belyse en ordning, man angiveligt har lavet i England, hvor en politibus på lignende måde som en bogbus besøger de enkelte landsbyer eller sogne med visse mellemrum. Hvis materialet findes og kan fås uden for stor vanskelighed, så vil jeg naturligvis efterkomme dette ønske. Men afgørende for vurderingen af mulighederne for og det ønskværdige i at gennemføre sådan noget herhjemme er jo, om det er de tilsvarende opgaver, politikorpsene dækker. Men altså, kan det fås uden for store vanskeligheder, så skal jeg sørge for det.

Jeg skal ikke gå ind på det sidste, hr. Knud Lind sagde, om, at der var nedlagt landbetjentstillinger i Køge eller i Store-Heddinge. Vel, det vil nok komme op; hvad der er sket, er jo sket.

Det, der var min holdning i dag og min principielle udtalelse, var, at jeg sagde, at jeg ikke vil gå ind for nedlæggelse af landpolitidistrikter, medmindre jeg får en enig indstilling fra et stort flertal af de kommunale repræsentanter i lokalnævnet.

Hr. Pilgaard Andersen kom med nogle lidt drastiske tal for udviklingen, der sagde, at der var 273 landbetjente, da den nuværende rigspolitichef tiltrådte. Jeg benyttede lige lejligheden til at slå det op. Det var i 1952, og der er jo sket et og andet i samfundet siden 1952. Det havde nok været rimeligere, hvis man havde nævnt den udvikling, der er fore-

[Justitsministeren]

gået inden for de sidste ca. 10 år. Der drejer det sig jo slet ikke om dette drastiske tal med en nedgang fra 273 til 145. Der er det vist fra 176 til 145 eller noget i den retning. Jeg synes ikke, at det tal skulle blive stående, for jeg tror, man kunne finde helt anderledes epokegørende tal og udtryk for koncentrationer, når vi går tilbage i tiden fra 1952 og frem til 1978.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg vil gerne sige til justitsministeren, at når det drejer sig om Store-Heddinge, så er det nutid, det drejer sig om. Det er altså verserende ting, det drejer sig om, og ikke noget fortidigt. Der har også været indsigelser fra de kommunale myndigheder angående nedlæggelse af den ene landbetjentstilling og ændring af den anden til en sagsbehandlerstilling. Det er altså nutid.

Samtidig vil jeg lige gøre justitsministeren opmærksom på, at distriktsbetjentordningen ikke har virket fuldt tilfredsstillende, fordi man har haft for mange sager og ikke har haft tid til at pleje det, som oprindeligt var meningen, netop kontakten med befolkningen.

Pilgaard Andersen (FP):

Da jeg citerede fra Politibladet den 8. maj, håber jeg i hvert fald, at jeg udtrykte ganske klart, at det var fra dengang, chefen for rigspolitiet tiltrådte, der var nedlagt stillinger. Men jeg kan da oplyse, at fra 1970 til 1977 er der nedlagt 31 stillinger. Det er måske lidt mere nutidigt. Så det foregår altså.

Og så vil jeg da gerne igen gøre opmærksom på det spørgsmål, som jeg stillede. Ministeriet var ikke bekendt med, at der skal nedlægges yderligere distrikter, men der står i Politibladet fra den 8. maj, som jeg citerede, at der er 26 distrikter på nedlæggelseskontoen. Det mener jeg så afgjort er noget vi skal have undersøgt i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der var herefter ikke mere på dagsordenen.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 medlem af landsskatteretten.

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

I skrivelse af 20. november d.å anmoder ministeren for skatter og afgifter om, at der af folketingsrådet må blive foretaget valg af et nyt medlem af landsskatteretten i stedet for medlem af folketingsrådet Hagen Hagensen, der er blevet valgt til formand for Frederiksberg ligningskommission fra den 1. januar 1979 og derfor ikke samtidig kan være medlem af landsskatteretten, jfr. § 35 i lov nr. 281 af 8. juni 1977 om skattemyndighedernes organisation og om klageadgang m.m.

Til nyt medlem af landsskatteretten har vedkommende gruppe udpeget medlem af folketingsrådet Keld Andersen, der herefter er valgt.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Ninn-Hansen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Medlemmer af folketingsrådet *Erling Dinesen*, *Erik Holst* og *Karen Dahlerup Andersen* har meddelt mig, at de på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor de anmoder om orlov fra og med den 5. december samt om, at stedfortræderne må blive indkaldt.

Medlem af folketingsrådet *Erik Andersen* har meddelt mig, at han på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 6. december samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Kommunaludvalget har afgivet:

[Tredje næstformand]

Betænkning over forslag til lov om jordemødre. (Lovforslag nr. L 3).
Eksemplarer vil blive omdelt.

Skatte- og afgiftsudvalget har afgivet:
Betænkning over forslag til lov om ændring af lov om vægtafgift af motorkøretøjer m. v. (Lovforslag nr. L 33).

Betænkning over forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motor-køretøjer m. v. (Lovforslag nr. L 34).
Eksemplarer vil blive omdelt.

Kommunaludvalget har afgivet:
Betænkning over forslag til lov om ændring af lov om sygeplejersker. (Lovforslag nr. L 4).
Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Erhvervsudvalget (1/12 78):

Udtræder: Jørgen Junior
Ny stedf.: Nauerby
Udtræder: Glistrup
Nyt medlem: H. C. Hansen

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 5. december kl. 13.00.

Angående dagsordenen henviste tredje næstformand til den i salen opslåede dagsorden.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste tredje næstformand til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 14.38
